

กรอบสมรรถนะทางการเงิน พร้อมทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ)

Presented To
Capital Market Development Fund

Presented By
Fiscal Policy Research Institute

กลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ)

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ)

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้แนะสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ) เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสูงวัยหรือเกษียณอายุ รวมถึงการวางแผนทางการเงิน ในขณะที่เดียวกันก็จะมีกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

สมรรถนะทางการเงินได้ถูกพัฒนาในลักษณะต่อยอดจากสมรรถนะทางการเงินของกลุ่มตามกลุ่มช่วงวัยก่อนหน้านี้โดยกลุ่มที่อยู่ก่อนหน้ากลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ) คือ กลุ่มอุดมศึกษา ก่อนเริ่มใช้งานสมรรถนะทางการเงินฉบับนี้ ควรที่จะต้องการทำแบบประเมินสมรรถนะทางการเงินก่อนใช้ (Pre-Test) และถ้าหากได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด ควรจะพิจารณาใช้กรอบสมรรถนะของกลุ่มก่อนหน้านี้ คือ กลุ่มอุดมศึกษาสำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ได้คะแนนน้อย หลังจากที่มีการพัฒนาสมรรถนะทางการเงินให้ดีขึ้นแล้ว ควรมีการประเมินว่ากลุ่มที่ได้คะแนนน้อยมีระดับสมรรถนะทางการเงินเทียบเคียงกับกลุ่มอุดมศึกษาหรือไม่ ก่อนที่กลับมาใช้กรอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ) อีกครั้ง

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ) ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ (ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ)

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน

III. ภาพรวม

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระจัดเป็นกลุ่มย่อยของผู้มีงานทำซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนทั่วไป ได้ โดยกลุ่มนี้จะไม่มีความไม่แน่นอนในด้านรายได้ และมีสวัสดิการหลังเกษียณอายุที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งต้องการความรู้ในการเลือกประกันชีวิตที่เหมาะสมกับตน ตลอดจนความรู้ในการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณและการเลือกสวัสดิการเพื่อวัยเกษียณที่เหมาะสมและสามารถประยุกต์ใช้หลักคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้

กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระจะมีการใช้จ่ายและการก่อหนี้อย่างอิสระเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป แต่มีรายได้เพื่อการออมและการลงทุนสำหรับอนาคตที่ไม่แน่นอน จึงต้องมีการวางแผนทางการเงินเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ โดยสามารถน้อมนำหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนการใช้จ่าย การลงทุน และการจัดการหนี้สินอย่างเหมาะสมได้ ทั้งนี้กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระถือได้ว่ามีประสบการณ์ชีวิตสูง แต่ความสามารถในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อาจจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น และยังเป็นกลุ่มที่มีโอกาสจะใช้บริการทางการเงินและบริการออนไลน์ประเภทอื่น ๆ มากด้วย รวมถึงโอกาสที่จะสนับสนุนความยั่งยืนในมิติต่าง ๆ ผ่านการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงควรมีความสามารถในการป้องกันภัยจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระได้ดังนี้¹

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK10	FA10	FB2
	1.2 รายได้ (Income)	FK26 FK28 FK31 FK32 FK33	FA15	FB9 FB11 FB12 FB13 FB16 FB19

¹ หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK61 FK391	FA26 FA174 FA175	FB35 FB36 FB265
	1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB47 FB49
	1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)		FA37	FB50 FB51
	1.6 การเตรียมตัวทำธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ (Basic Preparing for Business)	FK478 FK479 FK483 FK484 FK487		
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK480 FK485	FA49 FA50	FB63 FB68
	2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK105 FK110 FK111 FK456	FA62 FA183	FB69 FB83 FB293
	2.3 การออม (Saving)	FK145 FK392 FK455		FB105
	2.4 การลงทุน (Investing)	FK158 FK160 FK161 FK166 FK167 FK168 FK170 FK171 FK172 FK173 FK393 FK394 FK410	FA83 FA84 FA85 FA86 FA179	FB115 FB116 FB117 FB118 FB119 FB120 FB121 FB122 FB123 FB124 FB125 FB126 FB266 FB295
	2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK179 FK186 FK187 FK188	FA91 FA94	FB131 FB132 FB133 FB136 FB137 FB138 FB292
	2.6 เกษียณ (Retirement)	FK189 FK190 FK191 FK192 FK193 FK194 FK195 FK196	FA95 FA96 FA97	FB139 FB140 FB141 FB142 FB143 FB144 FB145 FB146

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK197		
	2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK204 FK207 FK209 FK213 FK216 FK218 FK219 FK221 FK222 FK224 FK225 FK226 FK227 FK228 FK232 FK238 FK239 FK395	FA105 FA106 FA107 FA108	FB150 FB152 FB154 FB155 FB156 FB157 FB158 FB159 FB160 FB161 FB162 FB163 FB166 FB296
	2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)	FK248 FK251 FK252 FK253	FA113	FB171 FB172 FB173 FB174 FB294
3. ความเสี่ยงและ ผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 FK268 FK270 FK272 FK274 FK396	FA115 FA116 FA117 FA118 FA119 FA120	FB175 FB176 FB177 FB178 FB180
	3.2 การป้องกันความ เสี่ยงทางการเงินและ การประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285 FK287 FK290 FK291 FK294 FK295 FK296 FK297 FK422	FA125 FA126	FB184 FB185 FB187 FB189 FB190 FB192 FB193 FB194 FB195 FB196 FB197
	3.3 ความเสี่ยงและ ผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 FK305		FB201
4. สภาพแวดล้อม ทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำ ทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 FK323 FK397 FK411	FA129	FB220
	4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)			FB227
	4.3 ผู้ให้บริการทาง การเงิน (Financial Products and Services)	FK398 FK399 FK400 FK401 FK402 FK403 FK404 FK405	FA154 FA155 FA156 FA158 FA176 FA177 FA178	FB230 FB234 FB240 FB267 FB268 FB269 FB270 FB271

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		FK406		FB272
	4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 FK363 FK364 FK365 FK366 FK367 FK368 FK369 FK370 FK371 FK372 FK373 FK407	FA161 FA162 FA163 FA164 FA165 FA166 FA167 FA168 FA180	FB245 FB246 FB247 FB248 FB249 FB250 FB251 FB252 FB253 FB273 FB286
	4.5 ภาษีและการใช้จ่าย ภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK381 FK382 FK383		FB254 FB255 FB256 FB258 FB259
	4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK385 FK386 FK408 FK409	FA170	FB260 FB261 FB274
	4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 FK389 FK390	FA171 FA172 FA173	FB263 FB264

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรม ทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)		FA10	
	1.2 เอกสารและสัญญา ทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB49
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 FK167 FK168 FK410	FA179	FB115 FB120
	2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238		
3. ความเสี่ยงและ ผลตอบแทน (Risk and Reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265		FB177 FB178
	3.2 การป้องกันความ เสี่ยงทางการเงินและ การประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285 FK422		FB197
4. สภาพแวดล้อม ทางการเงิน	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำ ทางการเงิน	FK411		

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
(Financial Landscape)	(Financial Education, Information and Advice)			
	4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 FK368	FA164 FA180	FB253 FB286
	4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK383		
	4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 FK390		
5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 DFK2 DFK3		DFB1 DFB2
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3 DFB4
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB6 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหาทางเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and	DFK14	DFA5 DFA6	DFB10

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Technical Responses)			

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK391 SFK1	FA174 FA175	FB265 SFB1 SFB2
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การออม (Saving)	FK392		SFB5
	2.2 การลงทุน (Investing)	FK172 FK173 FK393 FK394 SFK2	FA84 FA85 FA86 SFA1	FB122 FB123 FB124 FB125 FB126 FB266
	2.3 เกษียณ (Retirement)	FK197	FA97	FB146 SFB6
	2.4 สินเชื่อ (Credit)	FK395		SFB3 SFB4
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 FK396 SFK3 SFK4		FB177
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK295		FB189 SFB7
	3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 FK305 SFK5 SFK6		FB201
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK397 SFK7 SFK8	SFA2	
	4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน	FK398 FK399 FK400 FK401	FA176 FA177 FA178	FB267 FB268 FB269 FB270

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	(Financial Products and Services)	FK402 FK403 FK404 FK405 FK406		FB271 FB272
	4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 SFK9		FB273
	4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 FK409 SFK10 SFK11 SFK12		FB274

IV. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ: ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักรูปแบบของเงินที่มีมูลค่าและสามารถใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน เก็บรักษามูลค่า เปลี่ยนมือ หรือทำธุรกรรมอื่น ๆ ได้ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของธนบัตรหรือเหรียญ ทั้งที่เป็นสกุลบาทของไทยและสกุลเงินต่างประเทศ ถ้าหากธนบัตร เหรียญ หรือสกุลเงินต่างประเทศไม่สามารถใช้งานได้หรือถูกยกเลิกจะต้องดำเนินการอย่างไร และสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้เงิน หรือรูปแบบของการใช้เงินประเภทใหม่ ตลอดจนข้อดีและข้อเสียของเงินรูปแบบใหม่ได้อย่างไร

1.2 รายได้ (Income)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการหารายได้ให้เพียงพอทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งต้องคำนึงถึงการเก็บออมจากรายได้ปัจจุบันสำหรับเผื่อค่าใช้จ่ายในอนาคต ดังนั้นจึงต้องมีความสามารถในการติดตามรายได้ที่มีอยู่ในปัจจุบันและประเมินรายได้ที่ทำได้ในอนาคต โดยหารายได้ในอนาคตลดลงและไม่เพียงพอ จะต้องรู้จักพิจารณาหารายได้เพิ่มเติมด้วยวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การทำอาชีพเสริม หรือการเริ่มทำธุรกิจ เป็นต้น

1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อและการเลือกวิธีการชำระเงินที่เหมาะสม ในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการหนึ่ง ๆ ประชาชนทั่วไปควรมีความเข้าใจและตระหนักว่าค่าใช้จ่ายโดยรวมทั้งหมดในการซื้อสินค้าหรือบริการนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการชำระเงินที่เลือกระหว่าง “เงินสดหรือเงินผ่อน” สามารถพิจารณาข้อดีและข้อเสียของการชำระเงินด้วยเงินสดและเงินผ่อน และถ้าหากเลือกที่จะชำระเงินด้วยเงินผ่อนจะต้องเข้าใจถึงภาระการในการผ่อนเป็นงวด ๆ ครอบคลุมจำนวนและความสำคัญของการผ่อนชำระเงินตามกำหนด มีความเข้าใจเรื่อง “เงินเฟ้อ” หรือการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการจากต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความเข้าใจเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน” ซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไปในกรณีที่สินค้าหรือบริการนำเข้าจากต่างประเทศ

1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงิน ความสำคัญของการทำสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร และความจำเป็นในการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงินในหลากหลายรูปแบบเพื่อป้องกันการสูญหาย

1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเลือกอัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตามแต่ละช่วงเวลา และมีความแตกต่างกันระหว่างผู้ให้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราแต่ละราย และทราบว่าในการแลกเปลี่ยนเงินจากสกุลหนึ่งไปยังสกุลหนึ่งอาจมีค่าธรรมเนียมเกิดขึ้นได้

1.6 การเตรียมตัวทำธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ (Basic Preparing for Business)

การเตรียมตัวเพื่อทำธุรกิจสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระเป็นสมรรถนะเสริมเพื่อรองรับการประกอบอาชีพและการหารายได้อื่น ๆ เพิ่มเติม โดยอย่างน้อยควรจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจเบื้องต้น ไม่ว่าจะเป็นการประเมินความเป็นไปได้ของการทำธุรกิจ รวมถึงการบริหารค่าใช้จ่ายของธุรกิจ และการคำนวณต้นทุนหากจะประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ ควรมีความสามารถในการประเมินว่าต้องใช้เงินลงทุนเท่าใดเพื่อเริ่มต้นทำธุรกิจ และรู้จักแหล่งเงินทุนที่จะใช้กู้ยืม

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การวางแผนการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ สมรรถนะสำคัญสำหรับการวางแผนทางการเงินคือ การจัดทำงบประมาณที่จะช่วยกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายได้ โดยจะต้องมีการติดตามข้อมูลรายรับและรายจ่ายที่มีในปัจจุบันเพื่อที่จะสามารถจัดทำงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่าย และจัดสรรเงินเพื่อการออมเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้ ซึ่งจะต้องมีวินัยในการใช้จ่ายและการดำเนินการตามแผนการเงินที่วางไว้ นอกจากนี้ ควรที่จะสามารถพิจารณาประเมินได้ว่าการใช้จ่ายที่ต่องานนั้นอยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมถึงเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและข้อดีของหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำมาปรับใช้กับการวางแผนค่าใช้จ่ายได้

2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยในการจัดการรายรับและรายจ่ายเพื่อให้บุคคลสามารถประเมินรายได้สุทธิ (หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้) และเทียบกับเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ โดยตระหนักว่ามีความไม่แน่นอนของรายได้และรายจ่าย เข้าใจเรื่องรายได้และรายจ่ายประจำ และรายได้และรายจ่ายชั่วคราว สามารถประเมินรายจ่ายสำหรับการซื้อสินทรัพย์ขนาดใหญ่หรือราคาสูง เช่น บ้าน และรถยนต์ และสามารถประเมินรายจ่ายตามช่วงอายุและบทบาทของตนเองที่เปลี่ยนไปในครอบครัวได้ ในกรณีที่มิธุรกิจของตนเอง ต้องมีการแยกบัญชีของธุรกิจและ

ส่วนตัวอย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นผลประกอบการธุรกิจ และสถานะการเงินส่วนตัวที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถในการจัดการทรัพย์สินให้ผู้อื่นได้ด้วย

2.3 การออม (Saving)

การออมเป็นการนำรายได้ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคตรหรือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอด สมรรถนะสำหรับการออมที่จำเป็นคือ ความสามารถในการคำนวณอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยที่ได้รับจากการออม โดยมีความเข้าใจ และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าผลตอบแทนจากการออมหรือการชำระหนี้เพื่อลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้ส่งผลต่อสถานะการเงินในระยะยาวแตกต่างกันอย่างไร และควรเลือกอย่างไร

2.4 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุนและได้รับผลตอบแทนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะต้องสามารถประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนและสามารถปรับปรุงแผนการลงทุนได้ มีความเข้าใจถึงปัจจัยที่ผลต่อการลงทุน (เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินหรือสินทรัพย์ที่ต้องการลงทุนทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยง ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุน สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนได้ด้วยตนเองหรือรู้จักวิธีการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ควรสามารถจัดพอร์ตการลงทุนตามความเสี่ยงที่รับยอมรับได้และสามารถช่วยกระจายความเสี่ยงได้ การติดตามผลตอบแทนของการลงทุนอย่างสม่ำเสมอและสามารถปรับแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นนโยบายที่สำคัญในระดับสากล ประชาชนควรมีความสามารถในการเข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รู้จักธุรกิจ บริษัท และผลิตภัณฑ์สำหรับการลงทุนที่คำนึงถึงความยั่งยืน นอกจากนี้ ควรเข้าใจและมีความสามารถในการลงทุนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

เนื่องจากความสามารถในการหารายได้ของแต่ละบุคคลมีความไม่แน่นอนตลอดช่วงชีวิต จึงมีความจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะยาว สมรรถนะด้านการวางแผนระยะยาวจะเริ่มจากความเข้าใจความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนการเงินระยะยาว ซึ่งต้องมีการประเมินรายได้และรายจ่ายในอนาคต และเป้าหมายทางการเงินหลังวัยเกษียณ ในส่วนของรายได้ควรจะมีการออมและลงทุนสำหรับการเกษียณอายุโดยมีความรู้เรื่องการจัดพอร์ตการลงทุน และมีการติดตามผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ ทราบวิธีในการเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐสำหรับผู้สูงอายุ ในส่วนของรายจ่ายควรจะต้องสามารถแยกแยะว่าค่าใช้จ่ายใดเป็นความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Want) ได้ ต้องคำนึงถึงความเป็นได้ในการที่จะมีภาระจากผู้ที่อยู่ภายใต้การอุปการะ และความสามารถจัดการปัญหาดังกล่าวและปัญหาจากการตกงาน นอกจากนี้ยังควรสามารถวางแผนจัดการสินทรัพย์ หนี้สิน และมีการทำพินัยกรรม

2.6 เกษียณ (Retirement)

สมรรถนะในด้านการเกษียณเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนการเงินระยะยาว การใช้ชีวิตหลังเกษียณจะเป็นช่วงชีวิตที่จะมีภาระค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ที่หาเพิ่มเติมได้ ดังนั้นจึงต้องมีการหารายได้และเก็บออมมากพอก่อนที่จะเกษียณ โดยเริ่มจากการเข้าใจถึงความจำเป็นของความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณ การรู้จักและเลือกใช้เครื่องมือและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการออมและลงทุนเพื่อการเกษียณได้อย่างเหมาะสม เช่น เงินบำนาญ ประกันสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนรวม ต้องวางแผนสำหรับการเกษียณและดำเนินการตามแผนที่วางไว้อย่างมีวินัย ในขณะเดียวกันต้องรักษาสมดุลระหว่างการใช้ชีวิตในปัจจุบันและการออมเงินและลงทุนเพื่อการเกษียณ ต้องทราบว่าจะมีสิทธิได้รับจากภาครัฐหรือไม่และเท่าไร และควรทราบว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้ในการเตรียมตัวสำหรับการเกษียณมีส่วนในการสนับสนุนความยั่งยืนหรือไม่ พร้อมกันนี้ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมเพื่อลดความเสี่ยงในการใช้ชีวิตในวัยเกษียณด้วย

2.7 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้สินเชื่อสำหรับการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่มีมากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ควรต้องสามารถประเมินความจำเป็นในการก่อหนี้ ความสามารถในการชำระหนี้ และความจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเพื่อที่จะสามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนด การก่อหนี้ควรสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ เมื่อจำเป็นต้องก่อหนี้ควรรู้จักเกณฑ์ในการพิจารณาการให้สินเชื่อ และสามารถหาข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับการเลือกสินเชื่อที่มีเงื่อนไขที่ดีที่สุด มีการพิจารณาถึงทางเลือกสินเชื่อจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมทั้งในระบบธนาคารและทางเลือกอื่น ๆ เช่น การขอ Consumer Credit และ Micro-credit ควรทราบความสำคัญของข้อมูลเครดิตต่อการอนุมัติสินเชื่อและการสร้างประวัติหรือข้อมูลเครดิตที่ดีเมื่อได้รับสินเชื่อ ควรมีการจัดบันทึกภาระหนี้ ควรเข้าใจถึงผลของการจ่ายครบตามกำหนดเวลา การจ่ายก่อนกำหนดเวลา การจ่ายตามขั้นต่ำ หรือการจ่ายมากกว่าที่กำหนดซึ่งมีผลต่อการเสียค่าธรรมเนียม หรือมีค่าใช้จ่ายโดยรวมเพิ่มขึ้น เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดควรทราบแนวทางที่จะเจรจากับเจ้าหนี้ นอกจากนี้ควรทราบถึงผลกระทบทางสังคมของการให้ผู้อื่นมาเป็นผู้ค้ำประกันสำหรับการขอสินเชื่อ

2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)

สมรรถนะการบริหารหนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการหนี้ที่มีอยู่โดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหาในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาได้ครบถ้วน ควรเข้าใจถึงผลกระทบของการผิดนัดชำระหนี้ต่อประวัติเครดิต ควรทราบถึงขนาดของภาระหนี้ที่มีทั้งหมด ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมด ควรสามารถจัดลำดับความสำคัญของหนี้ที่ต้องชำระก่อนและหลัง ควรรู้จักและรู้วิธีการเข้าถึงที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ที่เหมาะสม ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเจรจากับเจ้าหนี้ การพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของการก่อหนี้ใหม่เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เก่า และการเข้าสู่กระบวนการกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้ นอกจากนี้ ควรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการปัญหาเรื่องหนี้

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

สมรรถนะด้านนี้จะช่วยให้สามารถเข้าใจและระบุความเสี่ยงที่เกิดอาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการตามแผนทางเงินระยะยาว ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงที่จะทำให้ความสามารถในการสร้างรายได้เปลี่ยนไป เช่น การเจ็บป่วย การประสบอุบัติเหตุ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลต่อสถานะทางการเงิน เช่น ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก แต่ส่งผลให้เกิดความเสียหายสูง เช่น เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อต้องตัดสินใจทางการเงิน และตระหนักถึงความเสี่ยงของการมีอายุยืนกว่าคาดการณ์ไว้ต่อแผนการเงินสำหรับการเกษียณ

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน และการใช้ประกันภัยเป็นเครื่องมือในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ควรทราบการป้องกันตัวเองเมื่อถูกเอาเปรียบทางด้านการเงิน ในการทำประกันภัยต้องเข้าใจถึงความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ควรสามารถประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นในการทำประกันภัยของสมาชิกในครอบครัว ควรหาข้อมูลและสามารถเลือกผลิตภัณฑ์ประกันภัยและประกันชีวิตที่เหมาะสมและคุ้มค่าได้ สามารถใช้ประกันในการจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ รู้ช่องทางในการเข้าถึงความช่วยเหลือของภาครัฐเมื่อประสบภัยธรรมชาติ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองของประกันภัย เช่น การบิดเบือนหรือปกปิดข้อมูลด้านสุขภาพ

3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถพิจารณาความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนได้ ควรสามารถเข้าใจผลของความเสี่ยงต่อการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่ลงทุน และผลของความเสี่ยงต่อการเติบโตของสินทรัพย์ ความมั่นคง และความยั่งยืนทางการเงินของตนเองได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการเพิ่มความรู้และทักษะทางด้านการเงินทั้งในฐานะผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมและในฐานะผู้ให้คำแนะนำทางการเงินกับผู้อื่น โดยมีความสามารถในการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรงกับความต้องการและเหมาะสม และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือคำแนะนำที่ได้รับได้ นอกจากนี้สมรรถนะด้านความรู้และการเข้าถึงข้อมูลหรือคำแนะนำทางการเงินยังรวมถึงการรู้จักและรู้เท่าทันภัยหรือกลโกงทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถจัดการผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ในการใช้บริการทางการเงิน โดยจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับปัญหาเมื่อไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน เช่น การแจ้งให้กับผู้บริการ การขอเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของสัญญาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ยังรวมถึงสิทธิและหน้าที่จากการเข้าถึงสวัสดิการต่าง ๆ ที่พึงได้ด้วย

4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากบริการทางการเงินได้มากที่สุด โดยจะต้องสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงิน ความพึงพอใจและคุณภาพของการให้บริการ และความคุ้มค่าหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการทางการเงิน หลังจากการประเมินแล้วสามารถตัดสินใจเปลี่ยนไปใช้ผู้ให้บริการทางการเงินที่ดีกว่าได้ นอกจากนี้ควรสามารถต่อรองเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน และเรียกร้องค่าเสียหายตามสมควรได้

4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะเกี่ยวกับการตระหนักถึงการทำธุรกรรมการเงินให้ปลอดภัย สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจทำให้โดนหลอกลวงหรือตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ในขณะเดียวกันสามารถแยกแยะประเภทและรูปแบบของภัยทางการเงินและแก้ปัญหาเมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงินได้ รวมถึงประชาชนสามารถจัดเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่าง ๆ

4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของพลเมืองไทย สมรรถนะทางด้านภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐจะช่วยให้สามารถเข้าใจค่าใช้จ่ายที่เกิดจากหน้าที่ในการเสียภาษี เข้าใจผลกระทบที่อาจเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการเสียภาษี และเข้าใจการใช้สิทธิลดหย่อนที่พึงมีในการเสียภาษี นอกจากนี้ ประชาชนต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในผลิตภัณฑ์การเงินและรายได้ที่ได้รับเมื่อเกษียณอายุ ดังนั้น การวางแผนเรื่องภาษีจึงเป็นส่วนที่สำคัญของการวางแผนทางการเงินระยะยาว เพื่อลดภาระภาษีที่ไม่จำเป็นทั้งก่อนและหลังการเกษียณอายุ

4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

ปัจจัยภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เร็วมากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การแพร่กระจายของโรคระบาด และผลกระทบสืบเนื่องที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ดังนั้น จึงต้องเข้าใจปัจจัยภายนอกและผลกระทบสืบเนื่องต่อการวางแผนทางการเงิน และสามารถปรับแผนทางการเงินตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้

4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

สมรรถนะด้านสื่อและการโฆษณาช่วยให้ประชาชนสามารถจัดการและมีวิจารณญาณในการรับข้อมูลจากสื่อและโฆษณา โดยเฉพาะข้อมูลส่งเสริมการขายที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงตระหนักถึงการใช้อย่างดีดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

V. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับทักษะในเรื่องของเงิน เพื่อให้มีความสำคัญกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับเงินในรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

1.2 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการสำรองเอกสารและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการสูญหาย

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการลงทุนและการใช้คริปโตเคอร์เรนซีอย่างปลอดภัยและมีการติดตามราคาสินทรัพย์ประเภทนี้ที่ถือครองอยู่เสมอ

2.2 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการขอสินเชื่อออนไลน์ และการรับรู้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risk)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงประกันภัยทางดิจิทัล และพฤติกรรมที่อาจส่งผลการคุ้มครอง

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงเครื่องมือทางการเงินที่ประยุกต์ใช้ดิจิทัล

4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงทางการเงินจากการใช้งานระบบดิจิทัล และเข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล

4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงช่องทางการชำระภาษีออนไลน์

4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักถึงโฆษณาและรอยเท้าดิจิทัลที่มีผลต่อการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลเกี่ยวกับการเงินที่ต้องการโดยจะต้องสามารถพิจารณาความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ค้นหาได้ ตระหนักว่าความเป็นกลางและความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ค้นหาได้ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน ควรทราบว่าผลลัพธ์ของการค้นหาจากหลายปัจจัยรวมถึงการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ถ้าหากผลลัพธ์ของการค้นหาไม่ตรงกับความต้องการ สามารถปรับแต่งการค้นหาข้อมูลได้ ควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในการใช้เครื่องมือในการค้นหาด้วยเนื่องจากมีการเก็บข้อมูลในการค้นหาจากผู้ใช้ได้ เข้าใจถึงบทบาทของการใช้ AI ในการค้นหา ซึ่งอธิบายการทำงานได้ยาก และมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการค้นหา และควรคำนึงถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการด้วย

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ได้รับบนอินเทอร์เน็ตโดยเริ่มจากการเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ ควรสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและข้อมูลไหนข้อมูลโฆษณาหรือข้อมูลที่ต้องการชี้ชวนให้เข้าไปดู ควรตระหนักถึงความไม่เป็นกลางของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล เช่น ผลลัพธ์ที่ขึ้นมาลำดับแรกๆ อาจจะมีการสนับสนุนทางการเงิน หรือเป็นข้อมูลที่มีถูกเลือกมาให้รับรู้อย่างจำกัด สามารถพิจารณาได้ว่ากระแสในโลกโซเชียลมีเดียที่มีมาที่สมเหตุสมผลหรือไม่ ทั้งนี้ควรทราบถึงความสามารถของ AI ในการสร้างข้อมูลหรือเนื้อหาดิจิทัลปลอมได้ เช่น Deep Fake และการนำเสนอข้อมูลจาก AI อาจจะได้ข้อมูลที่ไม่เป็นกลางและข้อมูลที่ไม่ต้องการได้

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถใช้บริการทางการเงินดิจิทัล โดยจะเริ่มการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดายาก การใช้งานการตรวจสอบยืนยันตัวตน 2 ชั้น และการติดตั้งระบบและซอฟต์แวร์สำหรับการป้องกัน ควรมีการใช้แอปพลิเคชันเวอร์ชันล่าสุดเสมอ และไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยของอุปกรณ์เช่น ทั้งอุปกรณ์การใช้งานในที่สาธารณะ หรือใช้เครือข่าย Wi-Fi สาธารณะในการทำธุรกรรมทางการเงินหรือธนาคารออนไลน์ นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงข้อดีและความเสี่ยงของการใช้ข้อมูลทางชีวภาพเช่น ลายนิ้วมือ หน้า ในการระบุตัวตน

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นทักษะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรทราบถึงการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัยด้วยการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ทราบเกี่ยวกับนโยบายความเป็นส่วนตัวที่ดีและการประมวลผลข้อมูลส่วนตัวที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่น สามารถระบุอีเมลที่น่าสงสัยที่ขอให้ส่งข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว สามารถดำเนินการตามมาตรการสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงินและใช้บริการของภาครัฐทางออนไลน์ที่ปลอดภัย และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงในการอนุญาตให้บุคคลที่ 3 ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ทักษะด้านนี้จะเกี่ยวกับการทราบถึงทราบถึงฟังก์ชันหลักในการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้งานเช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ สามารถทราบเกี่ยวกับสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตได้ สามารถค้นหาข้อมูลและทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดกับอุปกรณ์ รู้ว่าสามารถยกระดับความสามารถของอุปกรณ์ได้ และสนใจในการทำงานของเทคโนโลยีดิจิทัล

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างการซื้อของออนไลน์จากบริษัทกับจากบุคคลธรรมดา ควรเปิดกว้างสำหรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น การใช้ AI เทคโนโลยี 3D Printing การใช้เทคโนโลยีหรือเทคนิคที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาและบริการดิจิทัลได้ง่ายขึ้น การทำธุรกรรม (รวมถึงธุรกรรมทางการเงิน) ทางออนไลน์ การใช้เครื่องมือสำหรับการแปลภาษา ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำธุรกิจในอนาคต

VI. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

ทักษะในกลุ่มนี้จะเกี่ยวกับการตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรและพลังงานในภาคการเงินต่อต้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าของการผลิตสินค้าและการให้บริการ

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

ทักษะในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น เงินฝาก สินเชื่อ การเลือกลงทุนและการกระจายความเสี่ยงที่คำนึงถึงความยั่งยืน ส่งเสริมการบริหารการดำเนินธุรกิจของบริษัท ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน และการสร้างความตระหนักในนักลงทุนเห็นความสำคัญของการลงทุนที่ส่งเสริมความยั่งยืน

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

ทักษะเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนที่มีปัจจัยเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเข้าใจผลกระทบของความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงทางการเงินรวมถึงผลตอบแทนของการลงทุน สามารถระบุปัจจัยเสี่ยงและสามารถใช้เครื่องมือประกันภัยในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

ทักษะที่ทำให้เข้าใจภาพรวมของการเงินและการลงทุนที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องคำนึงความยั่งยืน เช่น การให้คำปรึกษาทางการเงิน การศึกษาและการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือการสนับสนุนการพัฒนาความยั่งยืน (การติดตาม และการใช้มาตรฐานด้านความยั่งยืน) สามารถเข้าใจผลกระทบของปัจจัยภายนอกต่อความยั่งยืนที่สามารถส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินในระยะยาว

VII. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้มีงานทำ: ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK10 รู้ว่าเหรียญ ธนบัตร หรือสกุลเงินต่างประเทศบางประเภทอาจล้าสมัยจนไม่สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการ เช่น ธนบัตรแบบเก่าที่ไม่สามารถนำไปใช้จ่ายได้	FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	FB2 สามารถแลกเปลี่ยนเหรียญหรือธนบัตรที่ล้าสมัยก่อนที่เหรียญหรือธนบัตรนั้นจะยกเลิกการใช้งาน (รวมถึงสกุลเงินต่างประเทศ)
1.2 รายได้ (Income)	FK26 รู้ว่าการประเมินโอกาส และความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญในการทำธุรกิจ FK28 รู้แหล่งที่มาของรายได้ตนเองทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ FK31 เข้าใจถึงความสำคัญของรายการที่อยู่ในใบรับเงิน (Pay slip) หรือใบแจ้งยอดเงิน (Income statement) และรู้ว่าควรเก็บไว้ใช้อ้างอิงภายหลัง FK32 ตระหนักถึงรายได้ที่อาจลดลงหรือไม่มีเลย เมื่ออายุมากขึ้น และจะต้องเตรียมเงินเพื่อใช้จ่ายในช่วงนั้น FK33 รู้ว่าการมีรายได้เพียงพอเมื่อเกษียณเป็นสิ่งสำคัญ	FA15 มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนงาน/ทำงานเสริม เพื่อเพิ่มรายได้หรือสำหรับใช้จ่ายยามเกษียณ	FB9 สามารถสร้างและพัฒนาแผนธุรกิจอย่างง่ายได้ FB11 สามารถประเมินรายได้ของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต FB12 ตรวจสอบและจัดเก็บใบรับเงิน (Pay slip) หรือใบแจ้งยอดเงิน (Income statement) เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงในอนาคต FB13 สามารถหารายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต FB16 สามารถเปรียบเทียบรายได้จริงกับรายได้ที่คาดหวัง และรู้สาเหตุที่รายได้จริงยังไม่เท่ากับรายได้ที่คาดหวัง FB19 สามารถแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นเงินสำหรับใช้จ่ายในยามเกษียณ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.3 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK61 รู้ว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นในอดีต และเรียกคืนไม่ได้ เป็นต้นทุนจม (Sunk Cost) จึงไม่ควรนำมาเป็นปัจจัยในการตัดสินใจในการวางแผนการซื้อในอนาคต เช่น เมื่อเราซื้อประกันรถยนต์แต่ไม่ได้เคลมประกันในปีนั้น ก็ไม่ควรนำมาเป็นปัจจัยพิจารณาซื้อประกันในปีถัดไป FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน	FA26 มีความมั่นใจในการนำความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน มาพิจารณาเพื่อเลื่อนระยะเวลาการซื้อ FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพการผลิต ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB35 สามารถพิจารณาถึงผลระยะยาวของการซื้อ และเลือกวิธีการซื้อที่เหมาะสม เช่น ซื้อด้วยสินเชื่อ ก็จะมีภาระในการผ่อนจนครบจำนวน FB36 สามารถผ่อนชำระตรงตามกำหนด เมื่อมีการซื้อสินค้าและบริการที่จ่ายเงินเป็นงวด FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ
1.4 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB47 เมื่อมีการทำสัญญาทางการเงิน สามารถขอข้อมูลหรือสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB49 มีการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline
1.5 อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Currency)		FA37 มีแรงจูงใจในการเปรียบเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากผู้ให้บริการหลายแห่ง เพื่อให้ได้อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด	FB50 พิจารณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากผู้ให้บริการหลาย ๆ แห่ง เพื่อให้ได้อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีที่สุด FB51 รู้ถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและค่าธรรมเนียมที่อาจเกิดขึ้น เมื่อจะแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินไปต่างประเทศ
1.6 การเตรียมตัวทำธุรกิจและ ความเป็นผู้ประกอบการ (Basic preparing for Business)	FK478 มีความรู้เบื้องต้นในการเริ่มต้นทำธุรกิจ FK479 รู้วิธีการประเมินความเป็นไปได้ของธุรกิจหรือโครงการ FK483 รู้แนวทางการบริหารเวลาและเงิน FK484 รู้วิธีการคำนวณต้นทุนเบื้องต้น FK487 รู้วิธีเตรียมความพร้อมและ บริหารการจัดหาทุนและหนี้เพื่อธุรกิจ		

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK480 รู้วิธีการวิเคราะห์ทั้งการเงินและแผนธุรกิจอย่างง่าย	FA49 ตระหนักว่าการปฏิบัติตามแผนการเงินที่วางไว้ต้องใช้เวลาและต้องอาศัยวินัยในการปฏิบัติเพื่อให้มีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FB63 สามารถแยกรายรับ-รายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่ประจำของตนเองได้ พร้อมทั้งวางแผนและจัดทำ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			งบประมาณตามลักษณะของรายรับ-รายจ่ายนั้น ๆ ได้
	FK485 รู้วิธีการบริหารค่าใช้จ่าย	FA50 มีแรงจูงใจที่จะพิจารณาภาพรวมของงบประมาณก่อนตัดสินใจใช้จ่าย	FB68 สามารถจัดสรรเงินอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม (ถ้ามี) เพื่อวางแผนรายรับ เงินออม และรายจ่ายในปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ หากมีแนวโน้มว่าเงินจะไม่พอใช้
2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)	FK105 รู้ว่าทำไมต้องแยกออกจากการบริหารจัดการการเงินของธุรกิจ FK110 รู้ว่ารายได้บางประเภทมีความไม่แน่นอน เช่น ไม่ได้รับเป็นประจำ หรือเท่ากันทุกเดือน จึงจำเป็นที่จะต้องวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ FK111 รู้รายจ่ายของตนเองทั้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่ประจำ FK456 มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงินสำหรับโครงการหรือการซื้อของที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน และรถยนต์	FA62 มีความมั่นใจที่จะจัดการเงินแทนผู้อื่นหากได้รับคำสั่งทางกฎหมายให้มีสิทธิจัดการ เช่น คำสั่งศาล FA183 มีแรงจูงใจในการคำนึงถึงข้อจำกัดทางการเงินจากการประกอบอาชีพอิสระ	FB69 แยกรายรับ-รายจ่ายของธุรกิจออกจากรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน FB83 สามารถคำนวณหารายได้สุทธิของตนเองได้ FB293 สามารถใช้จ่าย การซื้อสินทรัพย์ตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2.3 การออม (Saving)	FK145 รู้จักอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยตลอดอายุโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนาย่างยั่งยืนที่แตกต่างกัน		FB105 สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบที่จะออมเงิน ในขณะที่มีหนี้สินที่ต้องชำระคืน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK455 มีความรู้ในการเลือกการออมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กองทุนการออมแห่งชาติ สหกรณ์		
2.4 การลงทุน (Investing)	FK158 เข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน อาจมีผลต่อแผนการลงทุนระยะยาว FK160 รู้ว่าราคาของผลิตภัณฑ์การลงทุนเดียวกันอาจแตกต่างกันไปตามผู้ให้บริการและช่องทางการขาย เช่น ทองคำ FK161 เข้าใจว่าค่าธรรมเนียม ค่าคอมมิชชั่น และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของผลิตภัณฑ์การลงทุนขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการและช่องทางการขาย FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี” (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบทางการเงิน FK167 ตระหนักว่ามีฉ้อฉลมักใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง	FA83 มีความมั่นใจและมีแรงจูงใจในการจัดพอร์ตการลงทุนโดยประเมินความเหมาะสมรอบด้าน FA84 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถือครองอยู่ หรืออยู่ในแผนที่จะลงทุน เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นตรงตามความต้องการด้านความยั่งยืนหรือไม่ FA85 ตระหนักว่าควรสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตของผลิตภัณฑ์การลงทุน ว่าตรงตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่ FA86 มีความมั่นใจและแรงจูงใจในการเปรียบเทียบระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การลงทุน เช่น ผลการประเมิน ESG การจัดอันดับองค์กรที่สะท้อนเป้าหมายความยั่งยืน FA179 มีแรงจูงใจในการติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	FB115 รู้วิธีใช้คริปโทเคอร์เรนซีประเภทต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย FB116 สามารถสร้างพอร์ตโฟลิโอการลงทุน (Investment Portfolio) ที่มีการกระจายความเสี่ยง FB117 สามารถจัดพอร์ตการลงทุนโดยผสมผสานผลิตภัณฑ์การลงทุนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น เงินบำนาญ ประกันชีวิต หรือผลิตภัณฑ์การลงทุนอื่น ๆ FB118 สามารถเลือกกลยุทธ์การลงทุนตามสถานการณ์และความชอบส่วนบุคคล เช่น การลงทุนแบบ DCA (Dollar-Cost Averaging) FB119 ทำการติดตามการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ และปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK170 รู้ถึงความสำคัญของการจัดพอร์ตการลงทุน (Asset allocation) ในผลิตภัณฑ์การลงทุนต่าง ๆ FK171 เข้าใจถึงประโยชน์ของการแยกพอร์ตการลงทุนตามเป้าหมาย FK172 รู้จักผลิตภัณฑ์การลงทุนอย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในตลาด เช่น หุ้นยั่งยืน FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG) FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่ต่างกัน		FB120 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนที่ถือครองอยู่เสมอ เช่น ทองคำ คริปโทเคอร์เรนซี FB121 สามารถคำนวณสัดส่วนของมูลค่าการลงทุนเพื่อปรับพอร์ตการลงทุนให้เหมาะสม FB122 สามารถหาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง FB123 สามารถผสมผสานความชอบส่วนบุคคล เป้าหมายการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาในการลงทุน และความยั่งยืนมาใช้ในการตัดสินใจลงทุน FB124 สามารถสอบถามที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนที่มีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน FB125 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การออมและการลงทุนที่น่าเชื่อถือ FB126 สามารถมีส่วนร่วมในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ถือหุ้น โดยพิจารณาว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ความยั่งยืน ESG และความชอบส่วนบุคคลหรือไม่

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่ต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามความต้องการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง เช่น หลักเสี่ยงการลงทุนในภาคส่วนหรือบริษัท หรือมีส่วนร่วมกับการกำหนดเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ Crypto-Assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กลุ่มนี้		FB266 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของการถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วมหรือทั้งสองตามสถานการณ์และความชอบส่วนบุคคล FB295 สามารถลงทุนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK179 รู้วิธีการจัดพอร์ตการลงทุนอย่างง่าย FK186 รู้บทบาทของสวัสดิการจากภาครัฐ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อการเกษียณอายุ FK187 รู้ว่าควรเริ่มต้นออมเพื่อเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเกษียณอายุ ตั้งแต่อายุน้อย FK188 รู้ความสำคัญของการวางแผนสำหรับช่วงบั้นปลายชีวิต โดยพิจารณาความจำเป็นด้านการเงินของผู้ที่อยู่ในอุปการะ เพื่อตัดสินใจในการจัดสรรค่าใช้จ่าย หนี้สิน และสินทรัพย์ รวมถึงการเขียนพินัยกรรม	FA91 มีทัศนคติว่าการวางแผนระยะยาวเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี FA94 มีแรงจูงใจที่จะพิจารณาแผนการเงินระยะยาวของผู้ที่อยู่ในอุปการะ	FB131 สามารถคาดการณ์ความผันผวนของรายได้และค่าใช้จ่าย เพื่อทำแผนการเงินระยะยาว FB132 กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการกับความจำเป็นและความต้องการ (Needs and Wants) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะยาวได้ FB133 ติดตามการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุน สินทรัพย์ และหนี้สิน FB136 สามารถคำนึงถึงความเป็นไปได้ที่สมาชิกในครอบครัวอาจต้องการความช่วยเหลือทางการเงินในระยะยาว

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB137 พิจารณาสินทรัพย์และหนี้สิน ทั้งของส่วนตัวและครัวเรือน เพื่อประกอบการทำแผนการเงินระยะยาว FB138 สามารถจัดทำแผนการเงินระยะยาวเพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่าย ในปัจจุบันของผู้อยู่ในอุปการะ และ จัดสรรค่าใช้จ่าย หนี้สิน และสินทรัพย์ เตรียมพร้อมไว้เมื่อสิ้นอายุขัย และ คอยตรวจสอบเป็นครั้งคราว FB292 สามารถจัดการปัญหาที่ส่งผลกระทบทางการเงิน เช่น การตกงาน การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การเจ็บป่วย การเกิดอุบัติเหตุ การมีหนี้สินล้นพ้นตัว การถูกหลอก ปัญหาเกี่ยวกับการชำระหนี้ (เช่น เชื้อเคเต็ง)
2.6 เกษียณ (Retirement)	FK189 รู้ความสำคัญของการสร้างความมั่นคงทางการเงินตั้งแต่เริ่มทำงาน โดยเริ่มออมเพื่อการเกษียณตั้งแต่อายุน้อย FK190 รู้จักผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณประเภทต่าง ๆ ที่มีให้บริการ เช่น เงินบำนาญ เงินบำนาญประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ FK191 รู้ว่าผู้ใดมีสิทธิจะได้เงินบำนาญ และได้เท่าไรจากภาครัฐ	FA95 มีความมั่นใจในการวางแผนเกษียณ FA96 คำนึงถึงการสร้างสมดุลของคุณภาพชีวิตในปัจจุบันและอนาคต เช่น ไม่เก็บออมเยอะเกินไปจนไม่เพียงพอแก่การใช้ชีวิตในปัจจุบัน FA97 มั่นใจที่จะถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณ ว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่	FB139 ทำการวางแผนสร้างความมั่นคงทางการเงินตั้งแต่ช่วงวัยเริ่มทำงาน FB140 สามารถเลือกแผนเกษียณและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้หลังเกษียณมีเงินเพียงพอ FB141 คำนึงถึงทรัพยากรที่มีและภาระผูกพันต่าง ๆ เมื่อวางแผนเกษียณ เช่น รายได้ ภาระค่าใช้จ่าย หนี้ที่อาจผูกพันไปจนถึงตอนเกษียณ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK192 รู้ความแตกต่างระหว่างเงินออมเพื่อการเกษียณภาคบังคับและภาคสมัครใจ FK193 รู้ว่ามีเครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือ เพื่อใช้ในการคำนวณเงินเกษียณ และบริหารจัดการเงินเพื่อการเกษียณ FK194 รู้ความเสี่ยงจากการถอนหรือกู้เงินออมเพื่อเกษียณออกมาใช้ก่อนเกษียณ FK195 รู้ความสำคัญของการวางแผนใช้จ่ายเงินในช่วงหลังจากเกษียณอายุ FK196 รู้จักทางเลือกในการนำเงินจากผลิตภัณฑ์เพื่อการเกษียณออกมาใช้จ่าย เช่น การทยอยถอนเงินจากกองทุนเพื่อการเกษียณ หรือถอนออกมาทั้งก้อน FK197 รู้จักผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด		FB142 สามารถมองหาสิทธิประโยชน์จากการออมเพื่อเกษียณ เช่น ค่าลดหย่อนภาษี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการออมมากขึ้น FB143 ทำตามแผนเกษียณและปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม เพื่อให้เก็บเงินได้ตามเป้าหมายการเกษียณ FB144 สามารถบริหารจัดการเงินออมเพื่อการเกษียณ รวมถึงการบริหารจัดการเงินออมเมื่อเกษียณอายุแล้ว FB145 สามารถตัดสินใจตามผลกระทบของวิธีการ สะกิดให้เกิดพฤติกรรม (Nudge) ที่เกี่ยวกับการออมเพื่อเกษียณ เช่น ถ้าจะไม่เลือกเข้าร่วมกองทุนบำเหน็จบำนาญที่เป็นค่าเริ่มต้น (Default) ต้องเลือกลาออกจากการเข้าร่วม (Opt-Out) หรือบังคับจ่ายเงินสมทบขั้นต่ำในการเก็บเงินเกษียณ FB146 เลือกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณ ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของตนเองและมีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน
2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK204 เข้าใจความสำคัญของการประเมินความสามารถในการชำระคืน	FA105 มีความมั่นใจที่จะขอข้อมูลสินเชื่อเพิ่มเติม	FB150 ไม่ก่อหนี้มากเกินไปหรือเกินกว่าอัตราส่วนที่เหมาะสม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ก่อนก่อหนี้ และตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่จะมีเงินไม่พอใช้จ่ายเมื่อต้องชำระหนี้ FK207 รู้ว่าผู้ให้กู้จะพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้จากข้อมูลแหล่งรายได้ ขนาดของวงเงินกู้ และประวัติการชำระหนี้ ร่วมกับข้อมูลอื่น FK209 เข้าใจความแตกต่างระหว่างหนี้ในระบบและนอกระบบ FK213 รู้จักแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อและข้อดีข้อเสียของสินเชื่อแต่ละประเภท ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อของตนเอง FK216 รู้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยต่อสินเชื่อบางประเภท เช่น สินเชื่อบ้านที่อัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงตามอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (เช่น MLR MOR หรือ MRR)² FK218 เข้าใจประโยชน์และเงื่อนไขของการชำระหนี้บัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันมากกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำ FK219 ตระหนักว่ารายการใช้จ่ายในบัตรเครดิตล่าสุด อาจะยังไม่แสดงอยู่ใน	FA106 มีความมั่นใจที่จะเลือกประเภทของสินเชื่อและผู้ให้กู้ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือเปรียบเทียบ FA107 มีความมั่นใจที่จะชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนด FA108 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับและแก้ไขปัญหาทางการเงินของตนเอง	FB152 ขอสินเชื่อเท่าที่จำเป็น โดยประเมินจากภาระดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายและความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงผลกระทบต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ FB154 สามารถเลือกสินเชื่อได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่างวดที่ต้องจ่ายต่อเดือน ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายทั้งหมด FB155 สามารถใช้เครื่องมือเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์สินเชื่อเพื่อประเมินต้นทุนและคุณสมบัติอื่น ๆ ก่อนตัดสินใจก่อหนี้ FB156 ตัดสินใจกู้ยืมและบริหารจัดการหนี้ตามงบการใช้จ่ายที่วางแผนไว้ FB157 จัดบันทึกข้อมูลภาระหนี้ที่ต้องชำระ FB158 ชำระหนี้ก่อนกำหนด หากมีเงินพอ โดยคำนึงถึงค่าธรรมเนียมการชำระ

² MLR (Minimum Loan Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารกำหนดเรียกเก็บลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี, MOR (Minimum Overdraft Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินเบิกเกินบัญชี และ MRR (Minimum Retail Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	รายการในใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิต (Statement) ฉบับล่าสุด		หนี้สินก่อนกำหนดเทียบกับต้นทุนการกู้ยืมอื่น ๆ ที่ประหยัดได้
	FK221 รู้ว่าสามารถเจรจากับผู้ให้กู้เกี่ยวกับสัญญากู้ยืมได้ แต่ผลการพิจารณาขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้ FK222 รู้จักหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาหนี้ FK224 รู้วิธีตรวจสอบข้อมูลเครดิต และรู้ว่าควรติดต่อหน่วยงานใดหากข้อมูลเครดิตไม่ถูกต้อง FK225 รู้ว่าผู้ให้กู้มีเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อที่แตกต่างกัน ถึงแม้จะมีข้อมูลเครดิตที่เหมือนกัน FK226 เข้าใจถึงความสำคัญของคะแนนเครดิต (Credit scoring) FK227 รู้วิธีการสร้างคะแนนเครดิต (Credit scoring) อาจมาจากการประมวลผลด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา FK228 รู้จักปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนเครดิต (Credit Scoring) FK232 เข้าใจว่าวงเงินเบิกเกินบัญชี (Overdraft หรือ OD) เป็นรูปแบบหนึ่ง		FB159 ชำระหนี้คืนเต็มจำนวน และตรงเวลาทุกครั้ง หรือชำระหนี้ให้ได้มากที่สุด (ไม่น้อยกว่าขั้นต่ำ) FB160 เสร็จจากเจ้าหนี้ เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ FB161 พิจารณาโอกาสที่จะสร้างหรือเพิ่มรายได้ในอนาคต เมื่อตัดสินใจว่าจะก่อหนี้ FB162 พยายามพัฒนาคะแนนเครดิต (Credit scoring) FB163 พิจารณาได้ว่าพฤติกรรมใดมีผลต่อคะแนนเครดิต (Credit scoring) รวมถึงการประมวลผลด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) FB166 พิจารณาถึงผลกระทบทางสังคมและทางการเงิน เมื่อขอให้ผู้อื่นมาค้ำประกันให้ เช่น ทะเลาะกัน เสียเพื่อน FB296 พิจารณาถึงทางเลือกสินเชื่อจากแหล่งต่าง ๆ เช่น Consumer Credit และ Micro-credit

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ของสินเชื่อกับผู้ต้องจ่ายคืนและมีดอกเบี้ย ซึ่งอาจเป็นบริการหนึ่งในบัญชีเงินฝากบางประเภท FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-Peer Lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และ ความเสี่ยงต่าง ๆ FK239 เข้าใจว่า "ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later หรือ BNPL)" เป็นรูปแบบหนึ่งของการกู้เงิน และ อาจต้องเสียดอกเบี้ย FK395 ตระหนักว่ามีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหลายประเภทรวมถึง เช่น Green Mortgages สำหรับที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)	FK248 เข้าใจผลกระทบของการไม่ชำระหนี้ต่อคะแนนเครดิต (credit scoring) เช่น คะแนนเครดิตลดลง ซึ่งอาจทำให้ไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อ FK251 รู้วิธีจัดลำดับการชำระหนี้ เมื่อมีหนี้หลายก้อน แต่มีเงินไม่พอจ่ายหนี้ทั้งหมด FK252 รู้จักหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา หรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาหนี้ FK253 รู้วิธีแก้ปัญหาหนี้หากชำระหนี้ไม่ไหว เช่น ขอลดค่างวด ขอลดอัตราดอกเบี้ย ขอพักชำระเงินต้น	FA113 มีความมั่นใจที่จะปรึกษาผู้อื่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้	FB171 ตรวจสอบภาระหนี้ที่มีทั้งหมด FB172 เปรียบเทียบเจ้าหนี้ หากไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดได้ FB173 พิจารณาถึงความจำเป็นได้ตรง เป็นอย่างดี หากต้องก่อหนี้ใหม่เพื่อจ่ายหนี้เก่า FB174 เข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สิน เมื่อเข้าข่ายว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัว

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering)) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม FK268 รู้จักเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีมูลค่าความเสียหายสูง และมีความสำคัญ เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ FK270 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทุกครั้งเมื่อตัดสินใจเรื่องการเงิน เช่น ความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อซื้อบ้าน ความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้เมื่อทำการลงทุน FK272 เข้าใจว่าทำไมการมีอายุยืนยาวก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการวางแผนเกษียณ	FA115 มีแรงจูงใจในการลดความเสี่ยงเมื่อจำเป็น FA116 มีความมั่นใจในการตัดสินใจเมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้น FA117 มีความมั่นใจที่จะประเมินความเสี่ยงของตนเอง โดยไม่ได้รับอิทธิพลจากข่าวหรือกระแสสังคม (หลีกเลี่ยงการมีอคติ) FA118 มีแรงจูงใจที่จะนำข้อมูล สถิติ หรือตัวเลขที่มีอยู่มาประกอบการพิจารณาความเสี่ยง	FB175 คำนึงถึงความเสี่ยงในการสูญเสียรายได้บางส่วนหรือทั้งหมดจากการเจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตกงาน เสียชีวิตของสมาชิกในครอบครัว หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ FB176 สามารถกำหนดความเสี่ยงที่เหมาะสมกับตนเอง FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ) FB178 ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บล็อกเชน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			(Blockchain) อย่างสินทรัพย์ดิจิทัล และ ICO (Initial Coin Offering)
	FK274 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่จะมีเงินไม่พอใช้หากอายุยืนยาว FK396 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบทางการเงิน (ปัจจัยทางการเงิน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และส่วนบุคคล เช่น อายุขัยที่ยืนยาว)	FA119 มีแรงจูงใจที่จะระบุระดับความเสี่ยงของตนเอง รวมถึงกำหนดระดับความเสี่ยงสูงสุดที่ตนเองจะยอมรับได้ FA120 มีความมั่นใจที่จะรับความเสี่ยงทางการเงินที่ประเมินได้	FB180 สามารถแยกแยะระหว่างการลงทุนที่น่าเชื่อถือกับการหลอกลวงได้
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมตามความต้องการ (On demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่ไหน จ่ายแค่นั้น (Usage-based insurances) FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม FK287 รู้ว่ามีหน้าที่ตามกฎหมายในการปกป้องตนเองเมื่อต้องเผชิญกับการถูกเอาเปรียบด้านการเงิน FK290 เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเมื่อสมัครทำประกันภัย เช่น การแถลงประวัติสุขภาพ FK291 รู้ถึงความเสี่ยงจากการทำประกันภัยน้อยเกินไป (Underinsured)	FA125 มีแรงจูงใจในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน FA126 มีแรงจูงใจในการซื้อหรือทบทวนกรมธรรม์ประกันภัย	FB184 ตรวจสอบว่าการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินของครอบครัวของตนเอง ก่อนที่จะตัดสินใจทำประกันเพิ่มเติม FB185 สามารถตัดสินใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ประกันภัยใดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของตนเอง FB187 พิจารณาอย่างถี่ถ้วนถึงความคุ้มค่าของประกันภัยที่จ่ายไป FB189 สามารถประเมินความเสี่ยงภัยด้านทรัพย์สินที่อาจเกิดขึ้นเมื่อประสบภัยธรรมชาติ และสามารถทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงนั้นได้ตามความเหมาะสม FB190 ศึกษาข้อมูลความเสี่ยงเพื่อวางแผนป้องกัน หรือบรรเทาความเสี่ยง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	และต้นทุนจากการทำประกันภัยที่มากเกินไป (Overinsured)		ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ที่อาจส่งผลกระทบทางการเงิน
	FK294 รู้ว่าข้อเสนอและเบี้ยประกันภัยอาจอ้างอิงตามข้อมูลส่วนบุคคล ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) และข้อมูลอื่น ๆ FK295 รู้จักวิธีประกันความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น การประกันพืชผล FK296 รู้ว่าสวัสดิการที่ได้รับจากภาครัฐจะช่วยบรรเทาความเสียหาย อาจมีข้อจำกัด FK297 รู้ว่าภาครัฐมีนโยบายช่วยเหลือประชาชนเมื่อประสบปัญหาทางการเงินตามเงื่อนไขที่กำหนด FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		FB192 ไตร่ตรองถึงประโยชน์ของประกันภัยเมื่อมีความเสี่ยงเกิดขึ้น เช่น เมื่อซื้อรถยนต์ ควรพิจารณาทำประกันภัยรถยนต์ เพื่อบรรเทาความเสียหายกรณีประสบอุบัติเหตุ FB193 สามารถเลือกใช้ประกันภัยได้อย่างเหมาะสม FB194 ทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีระดับมูลค่าความเสียหายสูง เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตก ทำให้เสียชีวิต FB195 ทบทวนให้ความคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยมีเพียงพออย่างสม่ำเสมอ FB196 เรียกเรื่องค่าสินไหมประกันภัยให้เหมาะสม หากจำเป็น FB197 คำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย เช่น การปกปิดข้อเท็จจริง การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 เข้าใจว่าปัจจัยด้านความยั่งยืน และนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อาจมี ผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงและ ผลตอบแทนของการลงทุน FK305 รู้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคมหรือธรรมาภิบาลอาจส่งผลกระทบต่อ ผลการดำเนินงานด้านการเงินของ บริษัท		FB201 คำนึงถึงผลตอบแทนของ การลงทุน ความมั่นคงและความยั่งยืน ทางการเงินของตนเอง เมื่อพิจารณาถึง ความเสี่ยงในการลงทุน

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 รับทราบของหน่วยงานผู้ให้ คำปรึกษาทางการเงิน ทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อเลือกขอคำปรึกษาได้อย่าง เหมาะสม FK323 รู้ว่าที่ปรึกษาทางการเงิน แต่ละราย อาจให้คำปรึกษาที่แตกต่างกัน FK397 ตระหนักถึงหน้าที่ของที่ปรึกษา ทางการเงินในการสอบถามลูกค้าเกี่ยวกับ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนก่อน ให้คำแนะนำ FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ เครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัล รวมถึง เครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robo	FA129 มีความมั่นใจที่จะให้ความรู้ ทางการเงินแก่ผู้อื่น	FB220 หากคำแนะนำทางการเงินจาก ผู้เชี่ยวชาญหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมีข้อสงสัย ต้องการความช่วยเหลือ และประเมินความน่าเชื่อถือก่อนนำไปใช้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.2 สิทธิและหน้าที่ (Rights and Responsibilities)			FB227 แจ้งผู้ให้บริการ หากไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในสัญญา
4.3 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือนจำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมเฉพาะเจาะจง FK400 สามารถกำหนดความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ FK401 ตระหนักถึงการนำมาใช้และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้วอาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการค้าเงินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป	FA154 มีความมั่นใจที่จะตรวจสอบเงื่อนไขการให้บริการของผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน FA155 มีความมั่นใจที่จะประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการทางการเงินแต่ละราย FA156 มีแรงจูงใจที่จะประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ และเปลี่ยนผู้ให้บริการทางการเงินหากบริการไม่มีคุณภาพหรือเก็บค่าธรรมเนียมสูง FA158 มีความมั่นใจที่จะเรียกร้องค่าชดเชยเมื่อเกิดความเสียหาย หรือให้ปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ FA176 มีแรงจูงใจที่จะเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายด้านความยั่งยืนของผู้ให้บริการทางการเงินและการนำไปปรับใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่นำเสนอ	FB230 มีความต้องการผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินคุณภาพดี โดยคำนึงถึงคุณลักษณะความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์และความชื่นชอบส่วนบุคคล FB234 เปลี่ยนผู้ให้บริการหากบริการไม่มีคุณภาพหรือเก็บค่าธรรมเนียมสูง FB240 พิจารณาต้นทุนในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงิน เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป เช่น รีไฟแนนซ์บ้าน เปลี่ยนไปใช้บัญชีธนาคารอื่น FB267 คำนึงถึงความชอบส่วนบุคคล รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืน เมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสม FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสี่ยงหรือความชอบ รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK403 ตระหนักถึงการจัดทำ Taxonomy หรือการแบ่งประเภทและจัดกลุ่มกิจกรรมเศรษฐกิจเพื่อระบุกิจกรรมที่สนับสนุนเศรษฐกิจที่ยั่งยืน FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัททางการเงิน กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน และการเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ FK405 รู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและจัดทำบันทึกเกี่ยวกับความยั่งยืนของกองทุน FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับบริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน	FA177 มีแรงจูงใจในการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจ	FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FB270 สามารถค้นหาข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงข้อมูลด้านความยั่งยืน FB271 สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งโดยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน และความต้องการอื่น ๆ โดยอาศัยข้อมูลที่เปิดเผยในกองทุน บริษัท หรือผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน FB272 เลือกกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดยการตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี
4.4 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 รู้วิธีระบุประเภทของภัยทางการเงินที่พบเห็นบ่อย เช่น แชร์ลูกโซ่ แก๊งคอลเซนเตอร์ FK363 รู้วิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์	FA161 เชื่อว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เป็นความรับผิดชอบของตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทางการเงิน FA162 รู้ถึงผลกระทบทางการเงิน	FB245 สามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากมิจฉาชีพ FB246 เก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ที่อาจเป็นการหลอกลวง รวมถึงรู้ว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนช่องทางออนไลน์	ที่อาจเกิดขึ้น หากตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ	เงินสด ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่าง ๆ ให้ปลอดภัย
	FK364 รู้รูปแบบ ลักษณะ ข้อสังเกตของภัยทางการเงิน และรู้วิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน FK365 รู้วิธีการรักษาความปลอดภัยในการใช้บริการทางการเงิน เช่น รักษาการรหัสผ่าน (PIN numbers) FK366 รู้ว่าเมื่อใช้บริการทางการเงินทั้ง Online และ Offline อาจเจอความเสี่ยงจากภัยทางการเงิน FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต FK369 เข้าใจว่าการยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมจ่ายเงินหรือโอนเงินช่วยป้องกันภัยทางการเงิน FK370 รู้ว่าควรขอความช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสภัยทางการเงินได้ที่หน่วยงานใด	FA163 มีความมั่นใจในการแยกแยะว่าผู้ติดต่อมายื่นข้อเสนอหรือคำแนะนำที่น่าสงสัยอาจเป็นมิจฉาชีพ FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง FA165 มีแรงจูงใจที่จะยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำที่ผิดพลาดที่เกิดจากการหลงเชื่อมิจฉาชีพ FA166 มีความมั่นใจที่จะแจ้งเบาะแสหากพบเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นภัยทางการเงิน FA167 มีความมั่นใจที่จะดำเนินการเมื่อเกิดเหตุให้สงสัยว่าตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน เช่น อายัดบัญชี แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง FA168 มีความมั่นใจที่จะตรวจสอบและระบุว่าสถานการณ์ที่น่าสงสัยเป็นภัยทางการเงินหรือไม่ และดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อ FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและ	FB247 ปรีกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน FB248 สามารถแก้ปัญหาได้เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน FB249 ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภัยทางการเงินเป็นประจำ FB250 สามารถประเมินได้ว่าผู้ที่ติดต่อมาเป็นมิจฉาชีพหรือไม่ FB251 สามารถวิเคราะห์การสนทนา ข้อเสนอ และคำแนะนำ ว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นการหลอกลวงหรือไม่ FB252 ปฏิเสธการสนทนากับผู้ที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของสถาบันการเงิน หากสงสัยว่าเป็นการหลอกลวง FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มิจฉาชีพ ในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		แตกต่างกัน อับเตอร์รหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	
	FK371 รู้ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ หากตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงิน FK372 รู้ว่ามีการหลอกลวงที่เกี่ยวกับการลงทุน FK373 รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ ภัยทางการเงินและการเตือนภัยต่าง ๆ FK407 เข้าใจแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง หรือ Greenwashing และการนำไปใช้แนวคิดนี้ไปใช้		FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุน เมื่อตระหนักถึงการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (Greenwashing) FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.5 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK381 รู้จักผลิตภัณฑ์ทางการเงินและมาตรการที่ช่วยลดหย่อนภาษี FK382 รู้ข้อกำหนดทางภาษีของผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่เพื่อที่อยู่อาศัย เงินฝาก FK383 รู้ว่าสามารถยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ได้		FB254 ติดตามมาตรการทางภาษีที่อาจเกี่ยวข้องกับตนเอง FB255 สามารถวางแผนการจ่ายภาษีหรือขอคืนภาษีของตนเอง FB256 สามารถจ่ายภาษีหรือขอคืนภาษีของตนเอง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB258 คำนึงถึงภาษีที่ต้องจ่ายเมื่อทำ แผนใช้เงิน และวางแผนการเงิน FB259 วางแผนระยะยาวสำหรับภาษี จากรายได้ก้อนใหญ่ที่อาจจะได้รับใน อนาคต เช่น สำรองเงินสำหรับจ่ายภาษี เงินได้จากการเกษียณอายุ
4.6 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK385 มีความเข้าใจว่าโครงสร้างของ ระบบการเงินอาจส่งผลกระทบต่อ ตัดสินใจสร้างธุรกิจใหม่ FK386 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ ภาวะเงินเฟ้อสูง นโยบายภาครัฐ สิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน มีผลต่อการตัดสินใจ การวางแผน การเงินส่วนบุคคลและความเป็นอยู่ ทางการเงินที่ดี FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่น ภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อ สูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่นที่เกี่ยวข้องกับ สภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรค ระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อสถานะทาง การเงินและความมั่นคงส่วนบุคคล FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทาง การเงินของแต่ละบุคคลมีผลต่อความ ยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคม โดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับ ระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือ บริการที่ซื้อ	FA170 มีความมั่นใจที่จะปรับแผนให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดย ประเมินจากปัจจัยภายนอก	FB260 ติดตามข่าวสารที่อาจส่งผล กระทบต่อความมั่นคงทางการเงินและ ความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี FB261 ปรับแผนให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยประเมินจาก ปัจจัยภายนอก FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้ สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัย และความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ภูมิอากาศ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.7 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 รู้ว่าสื่อหรือบุคคลอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการออมและการใช้จ่ายของเรา FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไรระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ	FA171 เชื่อว่าการเป็นผู้ที่มีวิจรรย์ญาณในการใช้จ่าย จะช่วยให้เราจัดการการเงินของตนเองได้ FA172 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่เกิดจากอิทธิพลของคนรอบข้างหรือการโฆษณาขายสินค้า FA173 มีแรงจูงใจให้ร้องเรียน เมื่อพบโฆษณาหลอกลวง	FB263 สามารถจัดการแรงกดดันของสื่อและบุคคลอื่น ๆ ด้วยตนเอง ที่จะทำให้เกิดการใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวังหรือไม่ออมเงินได้ FB264 พิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบเมื่อได้รับข้อมูลจากสื่อโฆษณา รวมถึงแรงกดดันทางสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงตามความตั้งใจ

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)		FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	
1.2 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB49 มีการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี” (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน	FA179 มีแรงจูงใจในการติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	FB115 รู้วิธีใช้คริปโทเคอร์เรนซีประเภทต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK167 ตระหนักว่ามีฉาซีพมกใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ Crypto-Assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กลุ่มนี้		FB120 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนที่เราถือครองอยู่เสมอ เช่น ทองคำ คริปโทเคอร์เรนซี
2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-peer lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และความเสี่ยงต่าง ๆ		

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering)) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม		FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือ เศรษฐกิจ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB178 ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บล็อกเชน (Blockchain) อย่างสินทรัพย์ดิจิทัล และ ICO (Initial Coin Offering)
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มตามความต้องการ (On demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่ไหนจ่ายแค่นั้น (Usage-based insurances) FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม FK422 ตระหนักถึงเครื่องมือดิจิทัลที่เชื่อถือได้เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย		FB197 คำนึงถึงการกระทำและพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลกระทบต่อความคุ้มครองและเบี้ยประกันภัย เช่น การปกปิดข้อเท็จจริง การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของเครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัลรวมถึงเครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robo		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มิจฉาชีพในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)	FK383 รู้ว่าสามารถยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ได้		
4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ		

เนื้อหา 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย DFK3 รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้รายคน		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ DFB4 สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการค้นหาออนไลน์ รวมถึงการแยกแยะได้ระหว่างการรายงานข้อเท็จจริงกับการแสดงความเห็น

เนื้อหา 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทิ้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรม การป้องกันตนเอง	DFB5 สามารถใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่านได้ DFB6 สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์และบริการความปลอดภัย

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี		DFB7 สามารถเปิดใช้งานการตรวจสอบแบบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication) ได้
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยในการชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14 ทราบว่ามีการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	DFB10 สามารถทำธุรกรรมทางออนไลน์ได้ (ธนาคารและข้อบ่งชี้)

ทักษะการเงินที่ยั่งยืน

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน SFK1 ตระหนักถึงระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้	FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สถานะการผลิต ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ SFB1 เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม SFB2 เลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain รวมถึงคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)	FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนายั่งยืนที่แตกต่างกัน		SFB5 เลือกและกระจายความเสี่ยงของการลงทุนโดยคำนึงถึงความยั่งยืน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.2 การลงทุน (Investing)	FK172 รู้จักผลิตภัณฑ์การลงทุนอย่างยั่งยืนที่มีอยู่ในตลาด เช่น หุ้นยั่งยืน FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG) FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่แตกต่างกัน FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่แตกต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามความต้องการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง เช่น หลีกเลี่ยงการลงทุนในบางภาคส่วนหรือ บริษัท หรือมีส่วนร่วมกับการกำหนดเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง SFK2 ทราบถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีผลต่อการตัดสินใจของบริษัทให้ปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน	FA84 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถือครองอยู่ หรืออยู่ในแผนที่จะลงทุน เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นตรงตามความต้องการด้านความยั่งยืนหรือไม่ FA85 ตระหนักว่าควรสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตของผลิตภัณฑ์การลงทุนว่าตรงตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่ FA86 มีความมั่นใจและแรงจูงใจในการเปรียบเทียบระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การลงทุน เช่น ผลการประเมิน ESG การจัดอันดับองค์กรที่สะท้อนเป้าหมายความยั่งยืน SFA1 มีแรงจูงใจในการสร้างความตระหนักในหมู่นักลงทุนเกี่ยวกับทางเลือกการลงทุนที่ยั่งยืนและผลกระทบของการตัดสินใจลงทุนที่มีต่อความยั่งยืน	FA122 สามารถหาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง FA123 สามารถผสมผสานความชอบส่วนบุคคล เป้าหมายการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาในการลงทุน และความยั่งยืนมาใช้ในการตัดสินใจลงทุน FA124 สามารถสอบถามที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนที่มีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน FA125 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การออมและการลงทุนที่น่าเชื่อถือ FA126 สามารถมีส่วนร่วมในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ถือหุ้น โดยพิจารณาว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ความยั่งยืน ESG และความชอบส่วนบุคคลหรือไม่ FB226 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของการถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			หรือทั้งสองตามสถานการณ์ส่วนบุคคลและความชอบ
2.3 เกษียณ (Retirement)	FK197 รู้จักผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด	FA97 มั่นใจที่จะถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณ ว่ามีคุณลักษณะตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่	FB146 เลือกผลิตภัณฑ์การเงินเพื่อการเกษียณให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของตนเองและมีคุณลักษณะด้านความยั่งยืน SFB6 เลือกลงทุนกองทุนบำนาญที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน
2.4 สินเชื่อ (Credit)	FK395 ตระหนักว่ามีขอสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหลายประเภทรวมถึง เช่น Green Mortgages สำหรับที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		SFB3 เลือกสินเชื่อที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน SFB4 เลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK268 รู้จักเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ยาก แต่มีมูลค่าความเสียหายสูง และมีความสำคัญ เช่น สะพานถล่มทับรถยนต์ เครื่องบินตกทำให้เสียชีวิต ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ FK396 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบทางการเงิน		FB177 สามารถพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินที่ดีของตนเองได้ (รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี สุขภาพ วิทยาศาสตร์ ความมั่นคง หรือ เศรษฐกิจ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	(ปัจจัยทางการเงิน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และส่วนบุคคล เช่น อายุที่ยืนยาว)		
	SFK3 เข้าใจถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน SFK4 ระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ		
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK295 รู้จักวิธีประกันความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น การประกันพืชผล		FB189 สามารถประเมินความเสียหายด้านทรัพย์สินที่อาจเกิดขึ้นเมื่อประสบภัยธรรมชาติ และสามารถทำประกันภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงนั้นได้ตามความเหมาะสม SFB7 ทำประกันภัยเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ
3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	FK304 เข้าใจว่าปัจจัยด้านความยั่งยืนและนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อาจมีผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน FK305 รู้ว่าความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม หรือธรรมาภิบาล อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท SFK5 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน		FB201 คำนึงถึงผลตอบแทนของการลงทุน ความมั่นคงและความยั่งยืนทางการเงินของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการลงทุน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK6 เข้าใจถึงบทบาทของความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK397 ตระหนักถึงหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินในการสอบถามลูกค้าเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนก่อนให้คำแนะนำ SFK7 เข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน SFK8 เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน	SFA2 แสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	
4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือนจำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง	FA176 มีแรงจูงใจที่จะเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายด้านความยั่งยืนของผู้ให้บริการทางการเงินและการนำไปปรับใช้กับผลิตภัณฑ์และบริการที่นำเสนอ FA177 มีแรงจูงใจในการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน	FB267 คำนึงถึงความชอบส่วนบุคคลรวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนเมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสม FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสี่ยงหรือความชอบรวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK400 สามารถกำหนดความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ FK401 ตระหนักถึงการนำมาใช้และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้วอาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการดำเนินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป FK403 ตระหนักถึงการจัดทำ Taxonomy หรือการแบ่งประเภทและจัดกลุ่มกิจกรรมเศรษฐกิจเพื่อระบุกิจกรรมที่สนับสนุนเศรษฐกิจที่ยั่งยืน FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัท กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รู้ว่าจะเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ได้ที่ไหน FK405 รู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและบันทึกความยั่งยืนของกองทุน	FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจความหมายของพวกเขา	FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FB270 สามารถค้นหาข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงข้อมูลด้านความยั่งยืน FB271 สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งโดยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน และความต้องการอื่น ๆ โดยอาศัยข้อมูลที่เปิดเผยในกองทุนบริษัท หรือผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน FB272 เลือกกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดยการตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับ บริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน		
4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 เข้าใจแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง หรือ Greenwashing และการนำไปใช้แนวคิดนี้ไปใช้ SFK9 เข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง		FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุนเมื่อตระหนักถึงการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (Greenwashing)
4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่นภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อสูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่น ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินและความมั่งคั่งส่วนบุคคล FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทางการเงินของแต่ละบุคคลมีผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคมโดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ซื้อ SFK10 เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน SFK11 เข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล		FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK12 เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล		

CMD F
Thailand Capital Market
Development Fund

31st July 2024